

De Vrouwe en de draak, de kracht van kwetsbaarheid

Soms overkomt het mij dat het gewone buitengewoon wordt. Dat dingen tot spreken komen. Dat een bloem een wereld opent. Dat je iets nieuws ziet in het bekende en vertrouwde. Dat de werkelijkheid even open gaat. De wereld gaat binnenstebuiten. Ineens zie je een glimp van de andere kant. De binnenkant straalt door de buitenkant heen. Een ontsluiting (disclosure), een openbaring, een visioen. Plotseling kan het je overkomen in een flits, kwetsbaar en vreemd, en het is zo weer weg. De regelkamer van ons verstand weet zich er geen raad mee en gooit het razendsnel in de prullenbak. Alleen een klein rood lichtje knippert gevaar. Pas op dat je geen gekke dingen zegt of ziet. Wees en doe normaal.

Al weken loop ik rond met een inval en ik wil het u graag vertellen. Het gaat over dit kerkgebouw. Daar staat ze aan de Spuistraat, ingevoegd in de rooilijn van de gebouwen, overdwars en niet opvallend, met een verborgen ingang om de hoek in de steeg. Staande aan de overkant van de Spuistraat zie ik haar schoonheid. Baksteen gotiek met vele witte omhoogstaande zuiltjes als een sierlijk kantwerk ter bekroning. Maar ineens zie ik haar onafheid. Het onderstel van een toren die nooit gebouwd is. Iets boven de dakrand stopt het. De kerktoren ontbreekt. Deze kerk is onaf, gekortwiekt, mist haar klokkentoren. Het ANWB-bordje op de buitenmuur vertelt dat deze toren niet gebouwd mocht worden door een verbod van de Amsterdamse gemeente. De stad zou er te rooms gaan uitzien. En de architect Cuypers had al genoeg gebouwd misschien. Een andere reden is, dat het geld op was om deze geplande 80 meter hoge toren te bouwen. Hoe het ook zij, geen toren en de beheerscommissie van vandaag is vast blij, want zo'n toren is kwetsbaar en duur in onderhoud. Wij zijn er aan gewend en zien het niet meer. Het zij zo.

Het gaat om wat er binnen gebeurt. De liturgie, de muziekkuitvoeringen, de ontmoetingen en voordrachten. Ons zoeken naar woorden en bezieling die helpen om mens te worden, om bevrijding en liefde te ervaren en door te geven. Dat doen we hier met overgave, met passie en met alle eigenwijsheid die in ons zit. De oude verhalen uit de schrift houden we tegen het licht om te onderzoeken wat nog bruikbaar is. En in de preken wordt dat vreemde woord God steeds meer een werkwoord dat wij moeten doen. Wij proberen met ons verstand greep te krijgen op de wereld waarin we leven en dat lukt maar half en daarom zingen we in beeldtaal die ons begripsvermogen en verstand te boven gaan, zoals zojuist: "Kracht, dragend zilver, schitterlichte liefde is jouw naam. Want jouw hart straalt als een helder licht, geheimvol verborgen bij god." Wie is deze bijna-god, deze godin die hier zingt? Jij, wij, ik? Dit doen wij, zo zijn wij, zo zoeken en vechten wij, steeds ouder wordend met zorgen over de toekomst en hoe het verder gaat, als wij omvallen en het niet meer zien zitten, want liefde kan overgaan.

Dit wetende en hieraan deelnemend sta ik aan de overkant van de straat en overvalt mij het besef: die ontbrekende toren is mijn verlegenheid met het verticale. Laat ik de hoogte en de diepte in mijn bestaan nog tot mij spreken en begaan? Mogen hemel en aarde elkaar in mij, in ons, nog ontmoeten? Staat mijn innerlijk deur nog open voor die vreemdeling die bij mij aanklopt en doet opschrikken in mijn zelfgebouwde wereldje? Kan ik nog horen naar de Ander die in zovelen tot mij spreekt? Het verticale, dat is de liefde, God zelf die afdaalt en opstijgt; de levensadem, Roeach, die in en uit ademt; de heilige Sofia, de wijsheid van de levende, die wil wonen onder mensen; de gezalfde, de Messias, verticaal opgeheven om ons uit de hel van de angst te verlossen. Het verticale, de hemel, en het horizontale, de aarde, die elkaar ontmoeten en kruisen in de mens die durft luisteren naar de hele werkelijkheid. Die ontbrekende toren openbaart een leegte in mijn bestaan die openstaat.

Johannes ziet een visioen. In aangrijpende beelden laat dit visioen de kern van de werkelijkheid zien. Een sprookjesboek voor volwassenen zo lijkt het. Maar dit visioen wil een bedreigde minderheid, een kwetsbare gestalte, moed inspreken en vertrouwen geven. Er verschijnt een teken aan de hemel: een vrouw, bekleed met de zon, de maan onder haar voeten en een krans van twaalf sterren om haar hoofd. Wie is zij? Dit is geen gewone vrouw, maar de Vrouwe, dit is Eva, de moeder van alle levenden, dit is het volk Israël (twaalf stammen) en de kerk (twaalf apostelen) de Oogappel van God en de Bruid van de Eeuwige. Hier staat de Koningin van de hemel, de Geest in levende lijve, de Wijsheid in persoon. En zij is zwanger, staat op het punt van baren. En zij is bekleed met de zon, dus naakt en puur in de warmte en het licht van de liefde. Deze Vrouwe is de geliefde van God, zij is de Godin, de ware gedaante van de mensheid en zij staat op het punt de vrucht van de liefde te openbaren. De toekomst, de zoon, de Messias. Deze Godin zijn wij als we in de relatie blijven met de hemel en met de familie van alle mensen op aarde. Als wij in de Liefde van God blijven, zoals Johannes maar blijft herhalen. De berende Vrouwe, niemand is kwetsbaarder en zachtmoediger en liefdevoller dan zij én wij allen in ons ware wezen, in onze ziel. Tot hier is het hemels, maar het leven is geen sprookje. Het is een drama.

Daar is het tweede teken: de draak, groot en vuurrood van woede en bloeddorst, met zeven gekroonde koppen en tien horens. Met zijn staart smijt hij een derde van de sterren op aarde. Oerkracht. Een geduchte tegenstander. Het kwaad dat de orde verstoort en de chaos organiseert. De grote spelbreker en verleider die de hele mooie schepping in de war schopt en alle verhoudingen verstoort. Hij gaat voor de vrouw staan om het kind, de toekomst, te verslinden. De draak is het kwaad, een monster, een macht die angst verwekt en wat angst met mensen doet, weten wij maar al te goed. Het verlamt en verblindt, het zet ons gevangen in duisternis. De draak staat klaar, dit wordt het einde. De ondergang. Het kind wordt geboren, een zoon die alle volken zal hoeden, een messiaanse koning en dit kind wordt weggevoerd naar God en zijn troon, geboorte en hemelvaart in één beweging. En de Vrouwe vindt een veilige plek in de woestijn die God voor haar heeft klaargemaakt. Dan breekt de strijd los in de hemel en Michael verslaat de draak, de slang van weleer, de duivel, Satan, die de hele wereld misleidt. Hij wordt uit de hemel op de aarde gegooid. En in de hemel begint een lofzang te klinken. Eindelijk, nu wordt God koning en begint het koningschap van zijn Messias. De aanklager, de verklikker, de twijfelzaaier is ten val gebracht en al onze broeders en zusters die trouw waren gebleven aan de Messias, aan het lam en zijn getuigenis halen opgelucht adem. Vreugde in de hemel, maar wee de aarde en de zee; de duivel is naar jullie afgedaald! Hij is woedend, want hij weet dat hij geen tijd te verliezen heeft. Zijn dagen zijn geteld, want de Messias is komende. In die tussentijd leven wij nu. De verslagen draak raast na op onze aarde en opnieuw wordt de Vrouwe en haar nakomelingen gered en naar een plek in de woestijn gebracht. Op de vleugels van de adelaar zo staat er, zoals ooit het volk uit de slavernij van de Farao van Egypte door God op adelaarsvleugels werd bevrijd en naar de woestijn gebracht. Daar in de woestijn is onze plaats. In de verlatenheid, droog en zanderig niemandsland, in de marge, daar vindt de ontmoeting plaats, daar laat God zich vinden en worden mensen bevrijd van hun verslaving aan Egypte, aan geld, macht en geweld. Daar in de woestijn wordt de vrijheid gevonden en worden mensen weer medemensen van elkaar. Daar worden de spelregels van het verbond geleerd en breekt de toekomst van de Messias aan. Daar worden wij opnieuw een kwetsbare godin, aanraakbaar voor elkaar, in liefde verbonden, het kwaad voorbij. Op de stomp van een niet gebouwde toren, kan de hemel afdalen en ons verlossen van de toren van Babel.

André Wesche
awesche@kpnmail.nl

Gelezen: Apocalyps 12.